

تدوین محتوا در آموزش و یادگیری الکترونیک

سکینه حیدری*، عطیه فقیهی مرقی

۱- دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی، ۲- دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

s_heydari_287@yahoo.com

مقدمه: یکی از گام‌های اساسی در طراحی برنامه‌های درسی تدوین محتواست و آموزش الکترونیک نیز از این امر مستثنی نیست. در آموزش مرسوم، کنترل محیط انتقال اطلاعات، به عهده معلم است و حتی در مشارکتی‌ترین مدل‌های تدریس نیز، این نقش تا حدودی محفوظ می‌ماند. در محیط یادگیری الکترونیکی، معلم توسط محیط مجازی از فراگیران مجزا می‌شود. از این رو، اهمیت نقش معلم به اهمیت اطلاعات و محتوای آموزش منتقل می‌گردد و نقش کنترلی نیز تا حدود زیادی به نرم‌افزارها انتقال می‌یابد. و از این جهت است که مهم‌ترین نیاز ما در رویکرد یادگیری الکترونیکی، ابزارهایی جهت طراحی و تدوین مطالب و محتویات یادگیری است این مقاله بر مطالعات انجام شده در زمینه تدوین محتوا در یادگیری الکترونیک مروری دارد.

روش کار: در این مطالعه کتابخانه‌ای تمام منابع مرتبط جستجو شده با کلید واژه‌های مرتبط در پایگاه‌های Eric، PubMed، Google Schoolr که در بین سال‌های ۲۰۱۲-۲۰۰۴ چاپ شده بودند بررسی شد.

یافته‌ها: اکثر محققین بر این عقیده‌اند که محتوای الکترونیک نسخه الکترونیکی کتاب نیست، بلکه تمامی اصول باید در تدوین آن مدنظر قرار گیرد. پس از نیازسنجی و تعیین ارزش و اعتبار محتوای مورد نظر باید محتوا را بر اساس استانداردها و جذابیت‌های چندرسانه‌ای ارائه نمود. محتوا باید با یادگیرنده ایجاد تعامل کند. محتوای برخط را باید با کمک چند رسانه‌ای‌ها مانند: صوت، تصویر، انیمیشن و فیلم برای مخاطب ملموس و جذاب کرد تا هدف اصلی که یادگیری مخاطب است تحقق یابد و بیشتر باید به ترجیحات و رضایت یادگیرنده تمرکز داشت. در طراحی محتوا در وب سایت آموزشی باید مواردی مانند استفاده از کلمات و تصاویر به صورت متعادل و مرتبط با هم، استفاده از صدا متناسب بامتن، عدم استفاده بیش از حد از متن و استفاده از محتواهایی که تجربه کاری واقعی ایجاد می‌کنند را مدنظر قرارداد. یادگیرنده‌ها ترجیح می‌دهند انتخاب محتوا تاحدی به اختیار خودشان باشد ولی در مورد مبتدی‌ها و مطالب درسی پیچیده و دشوار ارائه یک قالب ثابت اشکالی ندارد.

بحث و نتیجه‌گیری: تحقیقات حاکی از آن است که آموزش الکترونیک، در صورت تدوین مناسب محتوا و ارزشیابی صحیح، سیستم موفق و کارآمدی است و بکارگیری آن در نظام آموزشی ایران، توصیه شده است. باید توجه داشته باشیم که فقط ارائه برنامه درسی به صورت آنلاین دلیل خوب بودن آن نیست بلکه ما باید تمام اصول را در طراحی برنامه درسی و تدوین محتوا در نظر بگیریم.

پیشنهاد می‌گردد در زمینه طراحی برنامه‌های درسی و تفاوت‌های تدوین محتوا در یادگیری الکترونیکی نسبت به آموزش سنتی و همچنین شیوه‌های صحیح ارزشیابی این دوره‌ها بررسی و پژوهش گردد و اساتید محترم دانشگاه با ویژگی‌های خاص این نوع یادگیری بیشتر آشنا شوند.

کلمات کلیدی: آموزش الکترونیک، آموزش مجازی، تدوین محتوا، طراحی برنامه درسی